

Asociace vodní turistiky a sportu, AVTS

Ing. Petr Ptáček

Ing. Fr. Janečka 511

257 41 Týnec nad Sázavou

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 27085/SOPK/24

V PRAZE DNE 13. 12. 2024

Vážený pane inženýre,

na základě Vašeho dotazu dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů posíláme organizaci Asociace vodní turistiky a sportu, která zastupuje Klub českých turistů, Asociaci turistických oddílů ČR, Český svaz kanoistů, Junák – český skaut, Svaz Vodáků České republiky odpověď na otázky zaslané Vámi 28. 11. a 2. 12. 2024 na ústředí AOPK ČR.

1. Jaká byla cena za dílo „Monitoring populace bolena dravého v evropsky významné lokalitě Želivka“ vypracovaná roku 2023, zhotovitel Biologické centrum AV ČR, v.v.i.?

Cena za předmětné dílo činila 399 300,- včetně DPH.

2. Z jakého důvodu jste akceptovali výsledky díla, které bylo negativně ovlivněno povodňovým průtokem v průběhu monitoringu dne 15. 4. 2023? Je zřejmé, že závěry monitoringu byly tímto značně zkresleny, kdy je uvedeno v bodě 3.3., že povodeň smyla naprostou většinu jiker.

Předmětem díla nebylo sledování početnosti jiker na trdlišti. Tuto aktivitu realizoval zhotovitel nad rámec smlouvy a nedošlo tedy ke zkreslení požadovaných výstupů a nebyl naplněn důvod pro nepřevzetí díla. K hodnocení úspěšnosti reprodukce byl požadován letní monitoring výskytu tohoročních jedinců ve vlastní nádrži Švihov. Dle specifikace díla měla tato část monitoring proběhnout minimálně na 3 profilech, bylo realizováno na 65 lokalitách. I zde tedy nedošlo k nedodržení specifikace předmětu smlouvy.

Zhotovitel měl konkrétně na základě specifikace díla provést zjištění stavu populace bolena dravého, kdy specifikace zněla: „*Stav populace bude hodnocen na základě sledování průběhu tření, odhadu početnosti třecího hejna v přítokové části nádrže v jarním období a monitoringu výskytu tohoročních jedinců ve vlastní nádrži Švihov minimálně na 3 profilech v létě. Sledování potrvá minimálně 14 dnů. V jeho průběhu bude významná část jedinců bolena dravého mířících na tření odlovena mimo vlastní trdliště elektrickým agregátem. Ryby budou individuálně značeny čipovými značkami (PIT tags). Při následných odlovech a za použití automatického monitorovacího zařízení (Oregon RFID) bude sledována přítomnost označených jedinců na trdlišti. Na základě těchto sledování bude odhadnuta početnost populace metodou zpětných odchytů. Součástí díla budou i doporučení managementu lokality.*

Zhotovitel zhodnotí stav populace bolena dravého na základě početnosti dospělých jedinců, velikostního složení, úspěšnosti reprodukce, identifikace negativních vlivů působících na sledované lokalitě a návrh vhodných managementových opatření zaměřených na podporu druhu na lokalitě. Zhotovitel předá dílo objednateli ve formě závěrečné zprávy a dat zapsaných do Nálezové databáze

ochrany přírody pomocí aplikací Survey123 for ArcGIS a budou zveřejněny formou odborného článku v Ochráně přírody nebo sborníku Příroda“.

Jelikož většina odlovů dospělců (9 z 10), jejichž výsledky byly následně využity pro odhad početnosti populace bolena, proběhla před povodní, nebyla tato část výsledků povodní ovlivněna.

3. V předmětu smlouvy je uvedeno k průběhu tření: „Sledování potrvá 14 dnů“. To začalo dle bodu 3.3. dne 23.3.2023 a ukončeno dne 15.4. po průchodu povodně. V bodě 2.3. je uvedeno, že sledování bylo v intervalu po 5 dnech. To znamená, že celkem sledování proběhlo v daném intervalu pouze Asociace vodní turistiky a sportu 6x plus 2 dny manipulace ve prospěch kanálu. To je celkem 8 dní místo deklarovaných 14 dní. Navíc není v přílohách nikde uvedeno, kdy přesně sledování probíhalo, na rozdíl od jiných bodů smlouvy. Jak je možné, že jste přebrali dílo, ve kterém nebyl dodržen počet dní na sledování?

Pro sledování průběhu tření byla využita technologie automatického monitorovacího systému Oregon RFID, které monitoruje přítomnost označených jedinců kontinuálně. Jak je uvedeno v kap. 2.1, sledování probíhalo od 23. března do 4. května, tj. více než 14 dní, byla tak naplněna specifikace díla. Sledování probíhalo i v období před povodní po dobu 23 dnů, tj. výsledky nebyly významně ovlivněny povodní a i v rámci tohoto povodní neovlivněného období byly dodrženy podmínky dané specifikací díla.

Jak již bylo vysvětleno výše, sledování početnosti jiker, tj. odkazované kapitoly 2.3. a 3.3., nebylo předmětem smlouvy, tudíž nedošlo k nedodržení počtu dní sledování specifikovaných ve smlouvě a proto bylo dílo převzato.

4. Ve vašem podnětu k zastavení činnosti vodáckého kanálu na řece Želivce pod údolní nádrží Trnávka v obci Želiv zaslanému Krajskému úřadu Kraje Vysočina, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), který ho obdržel dne 21. 10. 2024 a který reaguje na Váš monitoring, uvádíte omezování provozu do 31. května. Přitom monitoring uvádí ovlivnění bolena dravého v kapitole 5. pouze do 5. 5. 2024. Z jakého důvodu a na základě jakých údajů jste rozšířili téměř o měsíc tuto dobu zastavení činnosti?

Dočasná nečinnost vodáckého kanálu byla navržena v souladu s obdobím třením bolena dravého v EVL Želivka od 20. března do 31. května – a to i díky následnému vývoji jiker. Termín byl stanoven po odborné konzultaci s pracovníky AV ČR na základě výsledků mnohaletého sledování, tak aby byla zajištěna vylíhnutí největšího možného počtu jiker – doba vývoje jiker je závislá na teplotě vody a tzv. denních stupních.

5. Provoz slalomového kanálu byl schválen příslušnými úřady a manipulace v jeho prospěch je součástí schváleného manipulačního řádu. Vaším podnětem postupujete nezákonně, kdy se snažíte nad rámec zákona ovlivnit subjekty s platným pravomocným rozhodnutím (§ 66 odst. 2 ZOPK). Proč stejným způsobem jste nepodali podnět na Povodí Vltavy s.p., aby zamezila manipulaci v případě povodní, protože to může ohrozit bolena dravého stejně, jako manipulace pro vodácký kanál? Přitom jak manipulace v případě povodní, tak i pro kanál je definována ve stejném manipulačním řádu. Postupujete tak ve stejném případě rozdílně u jiných subjektů, což odporuje správnímu řádu.

AOPK ČR není v příslušném území místně a věcně příslušným orgánem státní správy. Na základě výsledků zjištěných Akademií věd ČR podala AOPK ČR jako odborná organizace ochrany přírody podnět místně příslušnému orgánu ochrany přírody, tedy krajskému úřadu.

Ano, pokud dojde k povodňovým průtokům v kritickém období a v podobné intenzitě jako při vysokých průtocích při provozu vodáckého kanálu, lze obdobný negativní vliv také předpokládat. Pochopitelně však nelze porovnávat bezpečné provedení povodní a úmyslné každoroční nárazové navyšování průtoků provozem vodáckého kanálu.

6. V doporučení monitoringu je uvedeno, že negativním vlivem je migrace kaprovitých ryb, kdy je nutné snižování jejich jiker a hlavně zamezení pytláctví. Proč jste nepodali stejný podnět na ČRS, aby zamezili těmto negativním jevům?

Český rybářský svaz nebyl kontaktován, jelikož lokalita není součástí revíru ČRS a ten zde tedy nehospodaří. Problematika pytláctví je komunikována se správcem nádrže, Povodí Vltavy, s.p. Zmiňované vlivy jsou navíc méně významné. Smytí všech či naprosté většiny jiker vlivem špičkování na vodáckém kanále bylo Akademií věd ČR vyhodnoceno jako nejvýznamnější negativní vliv na reprodukci bolena dravého v EVL Želivka.

7. Proč stejným způsobem nepostupujete např. u malých vodních elektráren, které díky nízkému minimálnímu zůstatkovému průtoku neponechávají v toku žádnou vodu a ohrožují tím prokazatelně ZCHDŽ, např. MVE Radešov na Otavě v rámci EVL Šumava? MVE má též povolení k nakládání s vodami, též má platný manipulační řád, jako v případě slalomového kanálu, přesto podáváte podnět na kanál s několika málo manipulacemi v roce a na ostatní subjekty ne.

AOPK ČR se obdobně věnuje i sledování dopadů malých vodních elektráren na vodní toky a jejich biotu ve spolupráci s více akademickými pracovišti. Nejsou nám známy závěry ani žádné výsledky z výzkumu v lokalitě MVE Radešov, pokud takovými zjištěními disponujete, prosíme o jejich poskytnutí, budeme se jimi zabývat. Pokud budou obdobně vážné jako v případě EVL Želivka podáme obdobný podnět místně a věcně příslušnému OOP.

8. Jaká byla cena za dílo „Zvýšení přirozeného reprodukčního potenciálu reofilních ryb na člověkem ovlivněných tocích“ za období 2018 – 2021, vypracoval M. Šmejkal & D. Bartoň, případně jaké náklady AOPK za tuto studii vydala, pokud vypracování nebylo řešeno smlouvou o dílo (postačuje zaokrouhlení na desítky tisíc)?

Projekt 'Zvýšení přirozeného reprodukčního potenciálu rheofilních ryb na člověkem ovlivněných tocích' byl financovaný Technologickou agenturou České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky se finančně na projektu nepodílela.

S pozdravem,

Ing. Pavel Pešout

Ředitel Sekce ochrany přírody a krajiny